కార్మికవర్గ సమస్యలు-ఉద్యమాలు

కార్మికులను, వారి హక్కులను మొదలంటా కబళించే నాలుగు లేబర్ కోడ్‌లు

అధికార మార్పిడి జరిగిన ఏడు దశాబ్దాల తర్వాత పాలకులు నేడు భారతదేశం 'ఆజాదీకా అమృత్‌కాలం'లో వుందంటున్నారు. కేంద్రంలో పాలన సాగిస్తున్న బిజెపి ప్రభుత్వాధినేత మోడీ, తాను ప్రకటించిన దానికి పూర్తి విరుద్ధంగా నడుచుకోవటంలో సిద్ధహస్తుడు. అదేవిధంగా చేసే చర్యలకు ఖచ్చితంగా భిన్నంగా మాట్లాడుతూ వస్తున్నాడు. ఇది అతని ఎత్తుగడ కావచ్చు. 'జై కిసాన్' నినాదమిస్తూనే, రైతాంగ, వ్యవసాయ కూలీల, కార్మికుల జీవితాలను కాలరాసే వ్యవసాయ చట్టాలను ముందుకు తేవడమే, దానికి రుజువు. ఏమైనా ఐక్య రైతాంగ ఉద్యమం ఆ నల్ల చట్టాలను వెనక్కు కొట్టగలిగింది. 'సబ్ కా సాథ్, సబ్ కా వికాస్', 'నా ఖావూంగా…నా ఖానే దూంగా' వంటి మోడీ నినాదాలన్నీ ఘోరంగా విఫలమయ్యాయి.

అలాగే నాలుగు లేబర్‌కోడ్‌ల రూపకల్పన చేసే సమయంలో కూడా ప్రధాని మోడీ 'సత్యమేవ జయతే' తరహాలో 'శ్రమ యేవ జయతే' అనే నినాదమందుకుని, దానికి ఒక భారీ ప్రచారాన్ని కల్పించాడు. ఈ నాలుగు లేబర్‌కోడ్‌లు కార్మికులపట్ల ఎంతటి దుర్మార్గంగా వర్తిస్తాయో, అలాగే దేశ, విదేశీ కార్పొరేట్ల ప్రయోజనాలకు ఎంతగా అంకితమయ్యాయో స్పష్టం చేస్తున్నాయి.

శ్రమ సంబంధిత సబ్జెట్‌గా పేర్కొన్న వివిధ చట్టాలు, న్యాయనిబంధనలన్నీ మన రాజ్యాంగంలోని ఉమ్మడి జాబితాలో వున్నాయి. అయితే కేంద్ర ప్రభుత్వం, 44 చట్టాలను రద్దుచేస్తూ, వాటి స్థానంలో 4 కోడ్‌లను తీసుకువచ్చింది. వాటిలో ఎంప్లాయిస్ కంపెన్‌సేషన్ యాక్టు 1928, ట్రేడ్ యూనియన్స్ చట్టం (1926), పేమెంట్ ఆఫ్ వేజెస్ (సవరణ) యాక్టు (2017) మొదలుగాగల 44 చట్టాలున్నాయి.

ఈ చట్టాలన్నీ సహజ క్రమంలో ముందు కొచ్చినవి కావు. ఎన్నో పోరాటాలు, ఉద్యమాల ఫలితంగా, కార్మికులు వీటిని దక్కించుకున్నారు. ఆ విధంగా అనేక బలిదానాలు సాగించి, రక్తతర్పణలు చేస్తేగానీ, పాలకులు ఈ చట్టాలు చేయటానికి సిద్ధం కాలేదు. కార్మికుల హక్కులు, ప్రయోజనాలన్నీ ఈ చట్టాలతోనే ముడిపడి లేవు. ఈ చట్టాలలోని అనేక నిబంధనలు, పాలక వర్గానికి, యాజమాన్యాలకు ప్రయోజనం కల్పించేవిగా కూడా వుండటంతోపాటు, కార్మిక కష్టజీవులకు ఏదో మేరకు తోడ్పడేవిగా వున్నాయి. లేబర్ ట్రిబ్యునల్, లేబర్ కోర్టులు లేబర్ కమిషన్ మొదలైనవన్నీ కార్మికులకు సులభతరం, సౌకర్య వంతమైనవేమీ కాదు. ఏమైనా, ఏవో కొన్ని అయినా, సానుకూల అంశాలు ఇమిడి వుంటే, అది కార్మికుల నమ్మకాన్ని చూరగొనటం తోపాటు, కార్మికుల నడుమ విశ్వాసాన్ని ప్రోదిచేస్తుంది. పాలకులు, దోపిడీ ప్రభువులంతా కలిసి చట్టపరిధికి లోబడిన చట్రంలో కొనసాగుతున్నామంటూ తమ ప్రయోజనాలు కాపాడుకుంటున్నారు.

ఇటువంటి 44 చట్టాలను నాలుగు కోడ్‌లుగా పునర్నిర్మించటానికి నేపథ్యాన్ని పరిశీలిద్దాం

1991లో ప్రపంచీకరణ విధానాలను చేపట్టిన పాలకులు, సామ్రాజ్యవాద ద్రవ్య, వాణిజ్య సంస్థల త్రయం అయిన ఐఎంఎఫ్, ప్రపంచబ్యాంకు, డబ్ల్యుటిఓల మార్గదర్శకత్వంలో మనదేశంలో పారిశ్రామిక విధానంలో మార్పు తీసుకున్నారు. ఫలితంగా దేశీయ, విదేశీ పెట్టుబడిదారుల శ్రమదోపిడీ అధికమైంది. శ్రామిక ప్రజానీకంపై సాగించే దోపిడీలో కొన్ని గుణాత్మక మార్పులు కూడా జరిగాయి. నిర్బంధ వ్యవస్థాగత సంస్కరణలను పాలకులు చేపట్టారు. వీటి లక్ష్యమేమంటే, పోరాటాలతో త్యాగాలతో సాధించుకున్న కార్మికుల హక్కులనన్నీ కాలరాయటమే. యాజమాన్యంతో సామూహికంగా బేరసారాలాడే అవకాశాన్ని క్రమక్రమంగా కత్తిరించివేశారు.

నూతన ఆర్థిక విధానాలలో భాగంగా భారత పాలకులు చేపట్టిన సరళీకరణ, ప్రైవేటీకరణ, గ్లోబలీకరణ విధానాలను, అధికారంలోవున్న పార్టీలు ఏవైనప్పటికీ, అమలు చేయటం క్రమక్రమంగా వేగం పెంచుతూ వచ్చాయి. బిజెపి ప్రభుత్వం చాలా మొరటుగా ఈ విధానాలను అమలుచేస్తోంది. వారి తక్షణ లక్ష్యం రైల్వేలు, బ్యాంకులు, ఎల్ఐసిలను ప్రైవేటుపరం చేయటం.

దేశవ్యాపితంగా 2000 సం॥ నుండి ప్రత్యేక ఆర్థిక మండళ్ళు– సెజ్‌లు – ప్రారంభమైన నాటి నుండి ప్రస్తుతం నిర్దిష్టరూపంలో ముందుకొచ్చిన నాలుగు లేబర్‌కోడ్‌ల అమలు ప్రారంభమైందని చెప్పవచ్చు. పశ్చిమబెంగాల్‌లో నాటి వామపక్ష సంఘటన ప్రభుత్వం కూడా దీనినే అనుసరించి, ఆ రాష్ట్రంలో అమలు చేసింది. దేశంలో ఉనికిలో వున్న చట్టాలేవీ సెజ్ ప్రాంతాలలో అమలు కావు. అవి మన దేశీయ భూభాగంలో వెలసిన విదేశీ ద్వీపాలుగా మారాయి. ఈ ద్వీపాలలో ఉద్యోగ భద్రత లేమి, వేతనాల కోత, పనిగంటల పెంపు, ఔట్‌సోర్సింగ్‌తోపాటు క్యాజువల్ కార్మికులను తమ చిత్తమొచ్చినపుడు తీసుకొని, తమకు అవసరం లేదనుకున్నపుడు తొలగించే (హైర్ అండ్ ఫైర్) వంటివన్నీ అమలులోకి వచ్చాయి. దీనితో, సామాజిక భద్రత కొరవడటం, జీవన ప్రమాణాలు పడిపోవటం తీవ్రమైంది. ఈ

సామ్రాజ్యవాద అనుకూల విధానాల ఫలితంగా మన దేశంలో సంఘటిత రంగం, పలు అసంఘటితరంగ యూనిట్లుగా మార్పు చెంది, విశాల కార్మిక ప్రజానీకానికి కనీస పని భద్రత కరవైంది.

బ్రిటిష్ కాలంలో 1881లో ఫ్యాక్టరీల చట్టం అమలులోకి వచ్చింది. 1884లో నారాయణ లోఖండే బొంబాయి జూట్ మిల్ కార్మికులను మొదటగా కార్మిక యూనియన్‌లలోకి సంఘటితం చేశారు. ఈ యూనియన్ కాలంలో నిర్దిష్ట పని గంటలు, అల్పాహార విరామం అరగంట, వారంలో ఒకరోజు శలవు మొదలైనవి అమలయ్యాయి. 1931లో ఫ్యాక్టరీ చట్టంలో మార్పులు చేస్తూ, అనేక ఆంక్షలను అందులో పొందుపరిచారు. వెనుక నుండి ల్యాంక్‌షైర్ జూట్ మిల్ యజమానుల, బ్రిటన్ ప్రభుత్వాల వత్తిడి దీనికి కారణం.

1917లో రష్యాలో విజయవంతమైన విప్లవం, భారత దేశంపై కూడా తన ప్రభావాన్ని చూపింది. 1920లో ఐఎన్‌టియుసి ఏర్పడింది. ఇదే మొదటి దేశవ్యాపిత ట్రేడ్ యూనియన్. ఇది బ్రిటిష్ వ్యతిరేక ఉద్యమానికి ఊపునిచ్చింది. 1926లో ట్రేడ్ యూనియన్ చట్టాన్ని అమలులోకి తేవటం ద్వారా నాటి పాలకులు సంఘటిత కార్మిక ఉద్యమాన్ని, దాని ప్రభావాన్ని కుదించాలని జూశారు.

మాజీ ప్రధాన న్యాయమూర్తి ప్రహ్లాద్ గజేంద్ర గడ్కర్ నాయకత్వంలో మొదటి లేబర్ కమిషన్ చేసిన సిఫార్సులలో అత్యంత ప్రాధాన్యతకల అంశాలున్నాయి. అవి: (1) కార్మిక సంస్కరణల ఫలితంగా ఉత్పత్తి అయ్యే మిగులు ద్వారా కార్మికుల, ఉద్యోగుల ఉద్యోగ భద్రతకు గ్యారంటీ ఇవ్వాలి. (2) యాంత్రిక, సాంకేతిక విజ్ఞానంతో పరిశ్రమలను ఉన్నతీకరించిన ఫలితంగా సృష్టించబడే అదనపు విలువ ప్రాతిపదికన వేతన ప్రమాణాలను పెంచాలి; ఈ అదనపు విలువ పెంపు ఫలాలు సమాజానికి అందాలి (3) వేతన బోర్డు మొదలగు వాటిని సంస్కరించాలి.

1999లో రెండవ జాతీయ లేబర్ కమిషన్ ఏర్పడింది. బిజెపి నాయకుడు, నాటి కార్మికమంత్రి రవీంద్రవర్మ దీనికి అధ్యక్షుడు. బిఎమ్‌ఎస్, ఐఎన్‌టియుసి మినహా మిగతా అన్ని ట్రేడ్ యూనియన్లు దీనికి హాజరుకాకుండా బహిష్కరించాయి. ఈ వర్మ కమిషన్ 2002లో అందజేసిన తన నివేదికలో అన్ని కార్మిక సంబంధ చట్టాలను కూడా ఒకే "గొడుగు" క్రిందకు తేవాలని సూచించింది. అంతేతప్ప పేద, కార్మికవర్గ ప్రజానీకపు హక్కుల గురించిన గుర్తింపు, ప్రకటనవంటివేవీ ఇందులో లేవు.

రెండు దశాబ్దాల తదనంతరం, బిజెపి నాయకత్వంలోని కేంద్ర ప్రభుత్వం నాలుగు లేబర్‌కోడ్‌ల పేరున, నూతన కార్మిక చట్టాలకు ఆమోదం తెల్పింది.

బ్రిటిష్ వలస పాలకుల నుండి అధికార మార్పిడి జరిగిన తర్వాత కాలంలో దేశంలో నిరంతరాయంగా రాజకీయ అనిశ్చితి, ధరల పెరుగుదల, ఆహార కొరత, నిరుద్యోగం వంటి సమస్యలతో మనదేశ ప్రజలు సతమతమవుతూ వస్తున్నారు. గత శతాబ్ది 50, 60లలో ఈ సంక్షోభం తీవ్రమౌతూ 1970ల నాటికి స్పష్టంగా ముందుకొచ్చింది. 1975 నాటి అత్యయిక పరిస్థితిలో క్రూర నిర్బంధంతో ప్రజలు తీవ్రంగా ఆందోళన చెందారు. 1977 సం॥లో ఇందిరాగాంధీ ప్రభుత్వ పతానానంతరం అధికారంలోకి వచ్చిన జనతా పార్టీ ప్రజల ఆకాంక్షలను నెరవేర్చటంలో విఫలమైంది. వీరి పాలనా కాలంలోనే యస్.భూతలింగం ఆధ్వర్యంలో కార్మిక పరిస్థితుల అధ్యయనానికి ఒక కమిటీని ఏర్పరిచారు. ఈ కమిటి కార్మికుల కనీస వేతనాలు, కరువు భత్యం, ఉద్యోగ భద్రత, బోనస్, వేతనాలలో వ్యత్యాసాలు, సామాజిక భద్రతా అంశాలపై చాలా అహంకార భావనతో సూచనలు చేసింది. భారీ కార్మిక, ప్రజానిరసనల మధ్య జనతా ప్రభుత్వం, వారి వారస ప్రభుత్వాలేవీ వాటిని యధాతథంగా అమలు చేసేందుకు ధైర్యం చేయలేదు.

ప్రస్తుతం బిజెపి ఆధ్వర్యంలోని కేంద్ర ప్రభుత్వం కార్మికుల ప్రయోజనాలకు పూర్తి విరుద్ధంగా, పూర్తిగా యాజమాన్యాల పక్షాన అమలు చేసేందుకే ఈ కార్మిక కోడ్‌లను రూపొందించింది. కార్మికుల వర్గపోరాట చైతన్యాన్ని మొద్దుబార్చి వారి వర్గ ఐక్యతను విచ్ఛిన్నం చేసి, అంతిమంగా వారిని ఒంటరిని చేయటం వారి లక్ష్యం.

2020 సం॥నాటి గణాంకాల ప్రకారం, భారతదేశంలో మొత్తం ఉద్యోగులు, ఉపాధి పొందుతున్న వారిలో 41.19 శాతం వ్యవసాయ రంగం నుండి, 26.18 శాతం పారిశ్రామిక విభాగం నుండి, 32.33 శాతం సేవారంగం నుండి వున్నారని తెలుస్తోంది. మొత్తం ఉద్యోగులలో 94 శాతం పైగా అసంఘటిత రంగంలో వున్నారు. 2021లో మొత్తం శ్రామికుల సంఖ్య 50 కోట్ల 10 లక్షలు కాగా, అందులో 93.40 శాతం కార్మికులు ట్రేడ్ యూనియన్‌కు బయట వున్నారు. ఆనాడు నిరుద్యోగితా శాతం 6.1గా వుండి పరిస్థితి చాలా ఘోరంగా వుంది. విశాల నిరుద్యోగ యువజనులు ఉద్యోగ ఉపాధి అవకాశాల కోసం వేచి వుండగా, వీరి మధ్య పోటీని అనుకూలంగా ఉపయోగించుకున్న యాజమాన్యాలు తక్కువ వేతనాలతో, అమానవీయ పరిస్థితుల నడుమ వారి శ్రమను దోపిడీ చేసేవారు. భారీ స్థాయిలోనున్న ఈ నిరుద్యోగులను చూపించి, యాజమాన్యాలు కార్మికుల ఉద్యమాలను అణగదొక్కటంలో చురుగ్గా వుండేవి.

1. వేతన కోడ్–2019

వేతన చెల్లింపుల చట్టం–1936, కనీస వేతన చట్టం – 1948, బోనస్ చెల్లింపు చట్టం–1965, సమాన పారితోషిక చట్టం–1976 మొదలైన చట్టాలన్నిటినీ రద్దుచేసి ఈ వేతన కోడ్ – 2019 రూపొందించారు.

1957 జులైలో సిమ్లాలో జరిగిన 15వ భారత లేబర్ కమిషన్‌లో డాక్టర్ అయిక్రాయిడ్ సూత్రం ప్రకారం, తల ఒక్కొంటికి 2700 కేలరీలకు సరిపడిన ఆహారం, కుటుంబానికి 72 మీటర్ల గుడ్డ, ఇంకా విద్య, వైద్యం, నివాసం, విద్యుత్తు మొదలైన

వాటితోపాటు అదనంగా 20శాతం ఇతర అవసరాలను కలిపి వేతనాన్ని నిర్ణయించాలని త్రైపాక్షిక సమావేశ నిర్ణయంగా ఆమోదించారు. దీనిని బిజెపి ప్రభుత్వం పూర్తిగా పక్కన పెడుతోంది. కార్మికుడిని ఒక్కడినే ఒక యూనిట్‌గా, భార్య లేదా భర్తను 0.8 యూనిట్‌గా, ఇద్దరు పిల్లలను 0.6 యూనిట్‌గా లెక్కగడ్తోంది. ఇక్కడ కార్మికుని తల్లిదండ్రులకు స్థానం లేదు. ఈవిధంగా రూపొందించిన 15వ లేబర్ కమిషన్ సిఫార్సులేమీ ఆదర్శనీయమైనవి కాదు. అయినా అనేక పోరాటాల ద్వారా, న్యాయ పోరాటాల ద్వారా దీనిని కార్మికులు సాధించుకున్నారు. 44,45,46 లేబర్ కమిషన్లు కూడా ఈ నిర్ణయాలకనుగుణంగానే నడిచాయి.

బిజెపి ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలో ఏర్పరిచిన నిపుణుల కమిటీగా చెప్పబడేది-కార్మికునికి రోజుకు 178 రూ, నెలలో 26 రోజుల పనికి 4628 రూ॥లను కనీస నెలసరి వేతనంగా వుండాలనే అపహాస్యమైన, దిగజారిన సిఫార్సు చేయటంతోపాటు, కార్మికుల పనిగంటల పెంపుకు సిఫార్సు చేసింది. ఈ నూతన వేతన కోడ్ కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల ఆధ్వర్యంలో 'కనీస వేతన' నిర్ణాయక కమిటీ ఏర్పాటు గురించి చెప్పింది. దీనిలో ప్రాథమికంగా యజమాని, ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు, చివరగా కార్మికుల ప్రతినిధులు (యజమానులు ఎంపిక చేసిన) అత్యల్ప స్థాయిలో వుంటారు.

యజమానులను తమ బాధ్యతల నుండి మినహాయించటం

గత చట్టాల ప్రకారం యజమాని ఏదేని చట్టాన్ని ధిక్కరిస్తే, లక్ష రూ॥జరిమానా లేదా 5 సం॥ల కారాగార శిక్ష విధించే నిబంధనలుండేవి. ప్రస్తుత ఈ నూతన కోడ్‌లో కారాగార శిక్ష నిబంధనను ఎత్తివేశారు. మొదటిసారి ధిక్కరిస్తే హెచ్చరిస్తారు. యజమానులపై ఎలాంటి నేరాన్ని ఆపాదిస్తూ కేసు పెట్టటానికి దాదాపు ఈ కోడ్ ప్రకారం అవకాశమేలేదు.

గతంలో పారిశ్రామిక ప్రాంతాన్ని తనిఖీ చేసేందుకు కార్మిక తనిఖీ అధికారికి కొంతమేరకు స్వేచ్ఛ వుండేది. నేడు ఈ అవకాశాన్ని పూర్తిగా గుంజివేసుకున్నారు. యజమానికి ముందస్తుగా సలహాలు ఇవ్వటం, మొదటి అవకాశాన్ని తప్పనిసరిగా యజమానికి కల్పించటమే తమ కర్తవ్యంగా భావిస్తున్నారు. కనీస వేతనం చెల్లిస్తున్నామని యజమాని స్వయంగా పత్రం ఇవ్వాలని ఈ నూతనకోడ్ పేర్కొంటోంది.

గతంలో, ఏదేని కాంట్రాక్టర్, ఏ ఫ్యాక్టరీలోనైనా కొందరు కార్మికులను పనిలో నియమిస్తే ఆ కంపెనీని ప్రధాన యజమానిగా పరిగణించేవారు. ఇప్పుడు ఈ నూతన కోడ్ ప్రకారం, ఆ కంపెనీకి జవాబుదారీతనం లేకుండా తప్పించింది. కేంద్ర ప్రభుత్వ కోడ్ సంబంధిత అంశాలపై కార్మికులు, యాజమాన్యంతోపాటు 3వ వంతు ప్రత్యేక ఆహ్వానితులతో ఒక సలహా మండలిని ఏర్పరుస్తుంది. ఇలాంటి మండళ్ళను ప్రతి రాష్ట్రంలోనూ ఏర్పరుస్తారు. ఇందులో కార్మికులు ఎప్పుడూ మైనారిటీగానే వుంటారు. 8.33 శాతం బోనస్‌ను తప్పనిసరిగా చెల్లించాలనే గత కాలపు నిర్ణయం ఇకపై తప్పనిసరి కాదు.

పని గంటలు

ఇప్పుడు రోజుకు 8 గం॥ల చొప్పున 6 రోజుల పనివారంలో 48 గం॥లు శ్రామికులు శ్రమ చేస్తున్నారు. పేరుకు 8 గంటల పని అయినా, ఇప్పటికే అంతకు మించిన పనిగంటలు అదనపు వేతనమేమీ లేకుండా కార్మికులు శ్రమిస్తున్నారు. ఐటి రంగంలో ఈ తరహా శ్రమదోపిడీ ఇప్పటికే ఎక్కువగా సాగుతోంది. ఈ సందర్భంలో ఇటీవల ఇన్‌ఫోసిస్ వ్యవస్థాపకుడు ఎన్.ఆర్. నారాయణమూర్తి మాట్లాడుతూ ఉత్పాదకతను పెంచేందుకు '70 గంటల పని వారాన్ని' ప్రవేశపెట్టాలని పేర్కొనటం గమనించ దగింది. "సంబంధిత అధికార యంత్రాంగం" కోడ్‌లో పేర్కొన్న విధంగా 'నిజాయితీగా నమ్ముతూ' తీసుకున్న చర్యలను, నిర్ణయాలను న్యాయస్థానాలలో సవాలు చేసేందుకు కూడా వీలు లేదు.

2. పారిశ్రామిక సంబంధాల కోడ్

ట్రేడ్ యూనియన్ చట్టం - 1926, పారిశ్రామిక ఉపాధి (స్టాండింగ్ ఆర్డర్స్) చట్టం-1946, పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టం- 1947 మొదలైన వాటన్నిటిని పారిశ్రామిక సంబంధాల కోడ్‌గా 2020 సం॥లో 35వ చట్టంగా ముందుకు తెచ్చారు.

ఈ కోడ్ ప్రకారం స్థిర ఉద్యోగమనే దానికి కాలం చెల్లినట్లే. అన్ని ఉద్యోగాలూ తాత్కాలికం లేదా నిర్దిష్ట కాలానికి సంబంధించినవే! స్థిర ఉద్యోగుల స్థానాన్ని తాత్కాలిక, అనియత కార్మికుల ద్వారా అనేక ప్రాంతాలలో భర్తీచేస్తున్నారు కూడా. సీజనుల వారీగా పనులు వుండే ప్రాంతంలో నిర్దిష్ట కాలానికి సంబంధించిన ఉపాధిని ప్రవేశపెట్టారు. ఇది ఇప్పటికే అన్నిచోట్లా అనుసరిస్తున్నారు.

ఈ కోడ్ కూడా కాంట్రాక్టు కార్మికులను సంఘటిత పడేందుకు అనుమతించదు. ట్రేడ్ యూనియన్లలో చేరేందుకు అంగీకరించదు. కనుక, కాలక్రమంలో ట్రేడ్ యూనియన్లు అనేవి దుల్లిపోయి, యజమాని అనే వాడికి పనిగంటలు పెంచటానికి, ఎక్కువ పనిభారాన్ని మోపి, ఎక్కువ లాభార్జనకు స్వేచ్ఛ లభిస్తుంది.

సమ్మె అనేది కార్మికుల చేతిలో ప్రధాన ఆయుధంగా వుండేది. ఈ కోడ్ ద్వారా కార్మికుల సమ్మె హక్కును నిలిపి వేశారు. ఏ ఆందోళనలోనైనా 50 శాతం కార్మికులు శలవుపై వెళితే అది సమ్మెగా పరిగణించటం జరుగుతుంది. కార్మికులు సమ్మె చేయతలపెడితే సమ్మె నోటీసుపై సెక్రటరీతోపాటు 5 గురు రిజిస్టర్డ్ ట్రేడ్ యూనియన్ ప్రతినిధులు సంతకాలు చేయాలి. దీనిని యజమానికి, లేబర్ డిపార్టుమెంటుకు అందజేయాలి. సంప్రదింపుల సందర్భంలో సమ్మె పాటించరాదు. చర్చల ద్వారా వివాదం పరిష్కారం కాకపోతే, ఈ అంశాన్ని ట్రిబ్యునల్ లేదా కేంద్ర ట్రిబ్యునల్‌కు నివేదించాలి. అప్పుడు కూడా 60 రోజుల వరకూ సమ్మె చేయరాదు. నియామక వ్యక్తి ద్వారా చర్చల

ప్రక్రియ జరిగితే, ఈ క్రమం ముగిసిన 60 రోజులలోపు సమ్మె చేపట్టరాదు. అలా సమ్మెలోకి వెళితే అది చట్ట విరుద్ధమౌతుంది.

గతంలో పారిశ్రామిక వివాద చట్టం ప్రకారం, ఏదైనా వివాదం తలెత్తితే, 3 సం॥ల కాల వ్యవధిలో వివాద పరిష్కారానికి వ్యాజ్యం కోరాలి. ఈ కాలవ్యవధిని ఈ కోడ్ 2 సం॥లకు తగ్గించింది. ఈ కోడ్ ప్రకారం కార్మిక న్యాయస్థానం, ట్రిబ్యునల్‌లలో న్యాయం కోరుతూ వ్యాజ్యాలు నడపటాన్ని రద్దుచేశారు.

గతంలో యాజమాన్యాలతో జరిగే చర్చలలో గుర్తింపు యూనియన్‌నే చర్చల ప్రతినిధిగా గుర్తించినా, అన్ని రిజిస్టర్డు యూనియన్‌లను చర్చలకు ఆహ్వానించేవారు. ఇప్పుడు, రిజిస్ట్రేషన్ కొరకు 100 మంది కార్మికులు, లేదా మొత్తం కార్మికుల్లో 10 శాతం మంది ఆమోదం తప్పనిసరి చేశారు. సభ్యత్వమే మొత్తం కార్మికుల్లో 10 శాతం కంటే తక్కువ వుంటే, ఇక చర్చలలో పాల్గొనే అవకాశమే లేదు.

ఇక, తొలగింపు లేదా మూసివేతల విషయంలో, గతంలో 300 లేదా అంతకు మించిన కార్మికులున్న పరిశ్రమలు ఈ నిర్ణయం ప్రకటించాలంటే, ప్రభుత్వ అనుమతి తప్పనిసరి. ఈ కోడ్‌లో ఈ సంఖ్యను 100కు కుదించారు. తొలగింపు లేదా మూసివేతల గాయం చేయటమే గాకుండా కొత్త నైపుణ్యాలను నేర్చుకోవటం ద్వారా వేరే ఉద్యోగం చేయటానికి వీలుగా 'వర్కర్ రీ స్కిల్లింగ్ ఫండ్' అనే అందమైన పేరుతో 'పుండుపై కారం' చల్లారు.

తాత్కాలిక కార్మికులకు సామాజిక భద్రత, సంఘటితం అయ్యే అవకాశం వంటివి కనీసంగా వుండవు. స్థిర ఉద్యోగులపై విధించిన అనేకానేక నిబంధనలతో వారు ట్రేడ్ యూనియన్ నిర్వహించుకోవటం అసాధ్యంగా మారింది. బిజెపి నాయకత్వంలో కేంద్ర ప్రభుత్వంతోపాటుగా, అంతే తీవ్రతలో ఈ విధానాలను అనుసరిస్తున్న రాష్ట్రాల ప్రభుత్వాల దృక్పథమేమిటో స్పష్టమౌతోంది.

3. సామాజిక భద్రతా కోడ్-2020

సామాజిక భద్రతకు సంబంధించి 1952 నుండి 1981 వరకు వున్న పలు చట్టాలను రద్దుచేసి వాని స్థానంలో 'సామాజిక భద్రతా కోడ్-2020'ని ముందుకు తెచ్చారు. కార్మికులు తమ సామాజిక భద్రత, సౌకర్యాల కోసం, హక్కుల కోసం పోరాడి సాధించుకున్న దాదాపు అన్ని హక్కులనీ ఈ కోడ్ కబళించివేసింది.

సంఘటిత-అసంఘటిత, స్థిర-తాత్కాలిక, ప్రత్యక్ష-కాంట్రాక్టు కార్మికుల వృత్తిపరమైన, సామాజికమైన భద్రత గురించి ప్రభుత్వాలు గొప్పగా మాట్లాడుతున్నప్పటికీ, ఈ కోడ్ దీనికి పూర్తి విరుద్ధంగా వుంది. అసంఘటితరంగంలోని 40 కోట్ల మంది కార్మికుల ప్రయోజనాల పరిరక్షణను నియత కార్మికుల భద్రతా పథకం నుండి మినహాయించారు. గిగ్ కార్మికులు, ప్లాట్‌ఫాం కార్మికులు, బట్వాడా కార్మికులు- వీరందరినీ 'వర్కింగ్ పార్ట్‌నర్' (పనిలో భాగస్వామి)గా పేర్కొన్నారు. ఈవిధంగా యజమానికి వీరిని కార్మికులుగా గుర్తించాల్సిన అవసరమేలేదు.

వేతనాల విషయంలో ప్రధాన యజమానికి జవాబుదారీ తనం లేకుండా ఈ కోడ్ వారికి మినహాయింపు నిచ్చింది.

ఉద్యోగుల భవిష్య నిధి (ఇపిఎఫ్) అంశంలో -20 మంది కార్మికులు లేదా ఉద్యోగులు ఒక సంస్థలో పనిచేస్తుంటే, వారికి దీనిని వర్తింప జేయాల్సి వుంటుంది. దీనిని కనీసం 10 మందికి తగ్గించాలని కార్మిక సంఘాలు డిమాండ్ చేస్తుండగా అది నెరవేరలేదు. యజమానులు 12 శాతం వాటా, కార్మికులు 12 శాతం వాటా ప్రతినెలా పిఎఫ్‌కు చెల్లించాలనే దానిని, ఈ కోడ్ యజమాని వాటాను 10 శాతానికి తగ్గించి వేసింది. యజమాని చెల్లించే 12 శాతంలో 8.33 శాతం ఇపిపికి బదిలీకాగా, పి.ఎఫ్.కు 3.67 శాతం చేరతాయి. ఈ కోడ్ అమలులోకి వచ్చిన తర్వాత కార్మికుల ప్రయోజనం దెబ్బతీస్తుందని ప్రత్యేకించి చెప్పుకోనవసరంలేదు.

ఎంప్లాయిస్ స్టేట్ ఇన్సూరెన్స్ (ఇఎస్ఐ)

ఇఎస్ఐలో యజమానులు దీని కింద తమ వాటాగా తప్పనిసరిగా 4.75 శాతం చెల్లించాల్సి వుండగా దానిని 3.25 శాతానికి, కార్మికుల వాటాను 1.75 శాతం నుండి 0.75 శాతానికి తగ్గించారు. ఫలితంగా కార్మికులకు ఈ పథకం క్రింద లభించే వైద్యసౌకర్యాలు ఇంకా క్షీణించి పోతాయి.

గ్రాట్యుటి సౌకర్యం పొందటానికి కార్మికుడు నిరంత రాయంగా ఐదు సం॥రాల కాలం ఒక సంస్థలో పనిచేసి వుండాలనేది నిబంధన. నిర్దిష్ట కాలపరిమితి కార్మికులైతే, వారి తొలగింపు సమయంలో నిష్పత్తి ప్రకారం లెక్కించి గ్రాట్యుటి అందిస్తారు.

భవన నిర్మాణ కార్మికులు, బీడీ కార్మికులు, గిగ్ కార్మికులు పూర్తిగా నిర్లక్ష్యం చేయబడ్డారు. భవన నిర్మాణ కార్మికుల కోసం సంక్షేమ బోర్డు ఏర్పరచాలని పేర్కొన్నా, గిగ్ కార్మికుల విషయంలో ప్రాణ ప్రమాదం, అనారోగ్యం, ప్రమాదం, ప్రసూతి సౌకర్యం, బిడ్డల హాస్టల్ వంటి అంశాలలో కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల భాగస్వామ్యంతో ఒక నిధిని ఏర్పాటు చేసి ఆదుకుంటామని పేర్కొంటున్నారు. ఇవన్నీ ఆచరణలోకి రావనేది అందరికీ తెల్సిందే.

4. పని భద్రత, ఆరోగ్యం, పని పరిస్థితుల కోడ్-2020

1951 నుండి 1986 నడుమ చేసిన దాదాపు 13 ప్రధాన కార్మిక చట్టాలను రద్దుచేసి ఈ కోడ్‌ను రూపొందించారు.

పని స్వభావం, వాతావరణం ఫ్యాక్టరీ లేదా కర్మాగారం, గనులు, రేవులు, తోటలు, భవన నిర్మాణం, రవాణా మొదలుగాగల రంగాలు, విభాగాల లక్షణాలు ఏమైనప్పటికీ, వారందరికీ ఈ కోడ్ వర్తిస్తుందని చెబుతున్నారు. గతంలో పోరాడి సాధించుకున్న చట్టాలలోని కొరవలను పూర్తిచేసి వాటిని బలీయం చేయటానికి బదులుగా ఈ కోడ్‌ను ముందుకు తెచ్చారు.

ఒక ఫ్యాక్టరీ విద్యుత్ ఆధారంగా ఉత్పత్తి చేస్తున్నట్లయితే కనీసం 20 మంది కార్మికులు, ఫ్యాక్టరీలో ఉత్పత్తికి విద్యుత్

అవసరం లేకుంటే కనీసం 40 మంది కార్మికులు వుంటే దానిని తయారీ యూనిట్‌గా పరిగణించి ఈ కోడ్ వర్తింటచానికి అర్థమౌతుంది. ప్రస్తుత 50-70 శాతం కార్మికులు/ఉద్యోగులు కాంట్రాక్టు ప్రాతిపదికపై పనిచేస్తున్న విషయం అందరికీ తెలిసిందే. ఫలితంగా, ఉద్యోగ భద్రత, పర్యావరణం, వైద్యం మొదలైనవి సంపూర్ణంగా నిర్లక్ష్యం చేయబడ్డాయి. ఒకవేళ 50 మందికంటే తక్కువమంది పనివారితో యజమాని తన ఉత్పత్తి చేసుకోగలిగితే, ఆ యూనిట్‌కు లైసెన్స్ కూడా తప్పనిసరి కాదు. అంటే మరో రూపంలో విచ్చలవిడి శ్రమదోపిడీ, లూటీకి లైసెన్స్ ఇవ్వడమే! 10 మంది కంటే తక్కువ వలస కార్మికులతో ఒకచోట పని చేయిస్తుంటే, ఆ కార్మికుల వివరాలను కూడా నమోదు చేయాల్సిన అవసరంలేదు. గతంలో ఈ సంఖ్య 5గా వుండేది. వివిధ విభాగాలలో వృత్తి విరమణ, రాజీనామా సందర్భాలలో గతంలో ఇచ్చే 120 రోజులకు భిన్నంగా 30 రోజుల 'ఎర్నడ్ లీవ్' (ఆర్జిత శలవు) మొత్తమే వారికి లభిస్తుంది. కారణాలేమీ చూపకుండా కార్మికుడిని గతంలో తొలగిస్తే, 120 రోజుల వేతనం చెల్లించాల్సి వుండగా అది ఈ కోడ్‌లో 90 రోజుల వేతనానికి పరిమితం చేశారు.

నాలుగు కోడ్‌ల ఉమ్మడి లక్ష్యాలు- కార్మికవర్గంపై దాని ప్రభావం

2023 జులై 1 నుండి దేశవ్యాపితంగా ఈ కోడ్‌లు అమలులోకి వస్తున్నట్లుగా ప్రకటించారు. కార్మికవర్గం గతంలో తమ అనేక వీరోచిత పోరాటాల ద్వారా భారత ప్రభుత్వ మెడలు వంచి నిర్దిష్ట చట్టాలను అమలు చేయించుకున్నారు. గత కొంతకాలంగా, ఈ ప్రయత్నాలు బలహీనంగా సాగుతున్నాయి. అదే సమయంలో కార్మికవర్గాన్ని, ప్రజానీకాన్ని విభజించేందుకు మతతత్వ విషాన్ని వ్యాపింపచేస్తున్నారు. ఈ పరిస్థితులలో నయా ఉదారవాద నూతన ఆర్థిక విధానాలను 1991 నుండి మన దేశంలో ప్రవేశపెట్టి, ప్రపంచీకరణ పేరుతో వాటిని వేగిరపరిచి, మన దేశ మార్కెట్టును సామ్రాజ్యవాదుల ముందు బార్లా తెరిచారు. అంతేగాక, గతం నుండి అమలవుతూ వచ్చిన కార్మికుల, ఉద్యోగుల హక్కులన్నింటినీ అమలుచేయ నిరాకరిస్తున్నారు. పెట్టుబడిదారీ విధాన ప్రపంచవ్యాపిత సంక్షోభంలో సామ్రాజ్యవాద ప్రపంచీకరణ ప్రధాన లక్ష్యం - కార్మికవర్గంపై అలవిమాలిన దోపిడీ పెనుభారాన్ని మోపటం ద్వారా ఈ సంక్షోభం నుండి గట్టెక్కడం.

ఈ విధానాలకు వ్యతిరేకంగా కార్మికవర్గం తమ నిరసన తెలుపుతోంది. ప్రస్తుత పాలకవర్గం అత్యంత అప్రజాస్వామికంగా వ్యవహరిస్తూ, మతతత్వాన్ని రుద్దుతూ, క్రూరమైన దాడులు సాగిస్తూ సామ్రాజ్యవాద, బడాపెట్టుబడిదారీ వర్గ ప్రయోజనాలను కాపాడుతోంది. మతతత్వాన్ని వ్యాప్తిచేసి, సరిహద్దులలో యుద్ధ తరహా వాతావరణాన్ని సృష్టించి, ఫాశిజం ప్రమాదాన్ని వాస్తవ రూపంలోకి మారుస్తున్నారు.

కార్మికుల, ఉద్యోగుల హక్కులను కేవలం హరించి వేయటమొక్కటే, ఈ నాలుగు కోడ్‌ల ప్రధాన దృష్టి కాదు; ప్రజాస్వామ్యాన్ని కాలరాచి వేస్తూ ఇంతకంటే మరింత పెద్దదిగా, లోతుగా రాజకీయార్థిక, సిద్ధాంతపరమైన లక్ష్యం దీని వెనుక వుంది. ఈవిధంగా ఇది కార్మికుల, రైతుల, మధ్యతరగతి మరియు ఇతర ప్రజాస్వామిక ప్రజానీకమందరి పోరాటం. పరిమిత రూపంలో వున్న కనీస వెసులుబాట్లను, ప్రజాస్వామ్యాన్ని కూడా ధ్వంసం చేసే అడుగులే ఈ నూతన కోడ్‌లు. కనుక, ఫాశిజం ప్రమాదానికి వ్యతిరేకంగా కార్మికవర్గం తమ పోరాటాన్ని ముందుకు సాగించాలి. ప్రజా పోరాటాలకు వారు నాయకత్వం వహించాలి.

విస్తృత కార్మిక ప్రజానీకపు జీవన ప్రమాణాలు మరింతగా దిగజారిపోతున్నాయి. వారికి ఉపాధి అవకాశాలు తక్కువై ఆదాయ వనరులు కూడా తగ్గిపోతున్నాయి. సాంకేతిక నైపుణ్యాభివృద్ధిని కార్మికుల ప్రయోజనం కొరకు వినియోగించి వారి పని గంటలను తగ్గించి, వారి జీవన ప్రమాణాలను పెంచి, వారికి సామాజిక భద్రతను కల్పించటానికి ఉపయోగించాల్సి వుండగా, అందుకు భిన్నంగా పెట్టుబడిదారీ వర్గం తమ సూపర్ లాభార్జనల కొరకే వినియోగిస్తోంది. పెట్టుబడిదారీ వర్గం కార్మికుల జీవన ప్రమాణాలను ఎందుకు పెంచుతుంది?! అపరిమిత రిట్రెంచ్‌మెంట్స్‌తో, ఎలాంటి ప్రతిఘటనా లేకుండా ఫ్యాక్టరీలను దాదాపు మూసివేసేందుకు యాజమాన్యాలకు అపరిమిత స్వేచ్ఛ లభించింది. కార్మికులు తమ పూర్వ గ్రామాలకు తిరిగి వెళ్ళి వ్యవసాయ పనులలోనో లేదా తమ మనుగడకు ఏమాత్రం తోడ్పాడునివ్వని చిన్నచిన్న కమతాలపై ఆధారపడాల్సి వస్తోంది. ఈ కారణంగా కార్మికోద్యమం నగరాలు, పట్టణాలలో బలపడ లేకపోతోంది. మరోవైపున దేశ, విదేశీ పెట్టుబడిదారుల ప్రయోజనాల కోసం పాలకులు భూములను గుంజుకునే చట్టాలను నిలువరించటంలో కార్మిక-రైతాంగ ఐక్య ఉద్యమాలు విజయం సాధించాయి. ఈ ఉదారవాద - ప్రైవేటీకరణ - గుత్తాధిపత్య యుగంలో సాగుతున్న దండయాత్రకు సమాధానంగా కేవలం న్యాయమైన, గౌరవప్రద వేతనాల కొరకు సాగించే స్వల్పకాల ఉద్యమాలు లేదా పనిగంటల తగ్గింపు కోసం సాగించే ఉద్యమాలు మాత్రమే సరిపోవు; అయితే, ఈ నాలుగు లేబర్ కోడ్‌ల రద్దు కోసం కార్మిక- రైతాంగ ఐక్య దీర్ఘకాల ప్రజా ప్రతిఘటన అవసరం. మనదేశంలో వ్యవసాయక విప్లవాన్ని ముందుకుగొని పోవటానికి కార్మికులకు ఒక ప్రత్యామ్నాయ జీవనాధారాన్ని, వ్యవసాయ-భూమి సంబంధాలలో వారి సమీకరణాన్ని గురించి ఆలోచించాలి.

(2024 ఫిబ్రవరి 'క్లాస్‌స్ట్రగుల్'లో కామ్రేడ్ బినయ్‌రాయ్, సుజయ్‌రాయ్‌లు రాసిన వ్యాసానికి క్లుప్తంగా తెలుగు అనువాదమిది- సం)

*****